

Цифров продуктов паспорт на практика: как изглежда и каква информация предоставя

25.8.2026 - | Русенска търговско-индустриална камара

В предходните публикации от информационната поредица на Русенската търговско-индустриална камара разгледахме какво представлява Цифровият продуктов паспорт, какви данни може да съдържа и за кои продуктови групи се очаква по-ранно въвеждане на изискванията.

Но как изглежда тази информация на практика?

Цифровият продуктов паспорт няма да бъде просто електронен документ или статичен файл. Той ще представлява структуриран цифров източник на информация за продукта, в който данните могат да бъдат организирани по различни раздели и достъпвани според ролята на съответния потребител.

Връзката между физическия продукт и цифровия паспорт

Достъпът до цифровия продуктов паспорт ще се осъществява чрез носител на данни, например QR код, който в зависимост от приложимите изисквания може да бъде поставен върху продукта, етикета, опаковката или придружаващата документация.

След сканирането потребителят се насочва към цифровата информация за съответния продукт. Началната част на паспорта може да съдържа основни идентификационни данни като:

Според съответната продуктова група това може да включва:

- възможност за рециклиране;
- съдържание на рециклирани материали;
- въглероден или екологичен отпечатък;
- енергийни характеристики;
- ремонтируемост;
- очаквана дълготрайност;
- наличие на вещества, пораждащи безпокойство.

Обобщените показатели не заместват подробните данни. Те служат като входна точка към отделните раздели на паспорта, където може да бъде представена допълнителна информация и свързани доказателства.

Материали и компоненти

Един от важните елементи на цифровия продуктов паспорт е информацията за състава на продукта.

Тези данни имат различно значение за отделните участници. Потребителят получава повече прозрачност относно състава. Сервизите могат да установят кои компоненти подлежат на подмяна. Рециклиращите предприятия получават информация, необходима за разделянето и правилното третиране на материалите.

Проследимост по производствената верига

Продуктовата информация често се създава от повече от едно предприятие. Данни могат да постъпват от доставчици на суровини, производители на компоненти, преработватели, монтажни предприятия и крайния производител.

Затова цифровият продуктов паспорт може да съдържа информация за основните етапи по веригата на доставки, например:

- произход на суровините;
- производство на материали;
- обработка и довършване;
- производство на компоненти;
- сглобяване;
- контрол на качеството;
- опаковане.

При текстилен продукт производствената верига може да включва производство на влакна, предене, тъкане, багрене, кроене и шиене. При мебели може да включва обработка на дървесина, производство на текстил и пяна, металообработка, монтаж и довършителни дейности.

Част от тази информация може да бъде видима за всички потребители, а по-подробните данни за предприятията и доставчиците да бъдат достъпни само за определени професионални участници или компетентни органи.

Информация за вещества и безопасност

В цифровия продуктов паспорт могат да бъдат включени и данни за вещества, които имат значение за здравето, безопасността или околната среда.

В зависимост от характеристиките на конкретния продукт това може да бъде информация за:

- вещества, пораждащи сериозно безпокойство;
- формалдеhid;
- тежки метали;
- PFAS или други устойчиви химични вещества;
- биоциди;
- летливи органични съединения;
- забавители на горенето;
- други вещества, за които се прилагат специфични изисквания.

Когато е приложимо, тези данни могат да бъдат свързани с изпитвания, декларации, сертификати или друга документация.

Екологични показатели

Цифровият продуктов паспорт може да предоставя и структурирана информация за въздействието на продукта върху околната среда.

В зависимост от продуктовата група тя може да включва:

- въглероден отпечатък;
- потребление на енергия;
- използване на вода;
- съдържание на рециклирани суровини;
- възможност за рециклиране;
- други показатели, определени за съответния продукт.

За крайния потребител част от тези данни могат да бъдат представени чрез по-лесни за възприемане обобщения. По-подробната информация за методологията, изчисленията или доказателствата може да бъде предназначена за професионални потребители или компетентни органи.

Употреба, поддръжка и ремонт

Една от важните практически функции на Цифровия продуктов паспорт е да подпомага по-дългото използване на продуктите.

Паспортът може да съдържа:

- инструкции за правилна употреба;
- указания за почистване и поддръжка;
- информация за очакваната дълготрайност;
- наличие на резервни части;
- инструкции за ремонт;
- информация за подменяеми компоненти;
- контакт или начин за поръчване на резервни части.

Този тип информация може да бъде полезна както за крайния потребител, така и за сервизите и ремонтните предприятия.

За потребителя тя създава условия продуктът да бъде използван и поддържан правилно. За професионалистите може да осигурява технически инструкции, характеристики на компонентите и информация за безопасното разглобяване.

Информация за края на жизнения цикъл

Цифровият продуктов паспорт може да подпомага и правилното третиране на продукта след края на неговата употреба.

В паспорта могат да бъдат посочени:

- компоненти, подходящи за повторна употреба;
- материали, които могат да бъдат рециклирани;
- начин за разглобяване;
- инструкции за разделяне на материалите;
- части, които изискват специално третиране;
- възможности за обновяване или повторна продажба;
- наличие на схема за обратно приемане.

Тази информация е особено важна за предприятията, извършващи ремонт, обновяване, повторна употреба и рециклиране.

Сертификати и доказателствени документи

Една от съществените характеристики на продуктивия паспорт е възможността част от представената информация да бъде свързана с конкретни доказателствени документи.

Това могат да бъдат:

- декларации за съответствие;
- сертификати;
- лабораторни изпитвания;
- техническа документация;
- оценки и анализи;
- документи за произход;
- приложими стандарти.

В зависимост от вида на документа могат да бъдат посочени номер, издаващ орган, срок на валидност и начин за проверка.

Така цифровият паспорт се различава от обикновена продуктова страница, тъй като информацията може да бъде свързана с конкретен източник или документ.

Не всички потребители ще имат еднакъв достъп

Един от важните принципи при Цифровият продуктив паспорт е, че не цялата информация трябва да бъде публично достъпна. Различните участници могат да получават различни нива на достъп според своята роля.

Крайните потребители например могат да виждат основна информация за:

- състав;
- характеристики;
- поддръжка;
- дълготрайност;
- устойчивост;
- рециклиране.

Професионалните потребители могат да имат достъп до по-подробни данни, например:

- технически характеристики;
- инструкции за ремонт;
- информация за компоненти;
- данни за разглобяване;
- документи и резултати от изпитвания.

За митническите и надзорните органи могат да бъдат предвидени данните, необходими за проверка на идентификацията и съответствието на продукта.

Този подход позволява да се предоставя необходимата информация, като същевременно се защитава чувствителна техническа и търговска информация.

Информацията може да се променя през жизнения цикъл

Цифровият продуктив паспорт не трябва да се разглежда като еднократно създаден файл. В

зависимост от продукта и приложимите изисквания част от информацията може да бъде актуализирана при:

- ремонт;
- техническа проверка;
- подмяна на компонент;
- промяна в статуса на сертификат;
- обновяване;
- повторна употреба;
- други събития от жизнения цикъл.

При продукти, за които се прилага индивидуална идентификация, може да бъде възможно проследяването на определени събития за конкретната бройка.

Това превръща Цифровия продуктов паспорт в динамичен информационен ресурс, а не само в цифров етикет.

Какво показва практическото приложение на Цифровия продуктов паспорт

На практика Цифровият продуктов паспорт може да обединява информация за:

- идентификация на продукта;
- основни продуктови характеристики;
- материали и компоненти;
- производствени етапи;
- вещества и безопасност;
- екологични показатели;
- поддръжка и ремонт;
- третиране след края на употребата;
- сертификати и доказателствени документи;
- различни нива на достъп.

Конкретната структура и обхватът на данните ще зависят от изискванията за съответната продуктова група. Общият принцип е информацията да бъде структурирана, проверима, актуална и достъпна за участниците, които имат право да я използват.

За по-нагледно представяне на начина, по който може да изглежда един цифров продуктов паспорт, може да разгледате демонстрационен пример тук:

Настоящият материал е част от информационната поредица на РТИК за Цифровия продуктов паспорт. Използваните илюстрации и демонстрационен пример са предоставени от Виара – Даас ЕООД и показват примерен начин за структуриране и визуализиране на продуктовата информация.

Забележка: Публикацията е изготвена с помощта на генеративен изкуствен интелект, използван за подпомагане на структурирането на съдържанието, проверката на източниците и формулирането на текста. Финалната версия е резултат от експертния принос и редакция на автора. Информацията е актуална към 19 август 2026 г. и не представлява правна или финансова консултация.

<https://rcci.bg/%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2-%D0%BF%D1%80%D0%BE%>

D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%B2-
%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82-%D0%BD%D0%B0-
%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0